

בבא מציעא קיא

כל הכובש שכר שכיר עובר בחמשה שמות הללו, ועשה : משום

1. בל תעשק את רעך (ויקרא)
2. בל תגזל (ויקרא)
3. בל תעשק שכיר עני (דברים)
4. בל תלין (ויקרא)
5. ביומו תתן שכרו (דברים)
6. לא תבא עליו השמש (דברים)

ויקרא פרק ה פסוק כא

נִפְשׁ כִּי תִחַטָּא וּמַעֲלָה מַעַל בָּהּ וְכַחַשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקְדוֹן אֹרְבִּי שְׂמִימָת יָד אֹרְבִּי אוֹ בְּגִזָּל אוֹ עֲשָׂק אֶת עַמִּיתוֹ :

קושי	גזל	עושק	
איזהו עושק שחייבה עליו תורה קרבן - דומיא דפקדון, דקא כפר ליה ממונא!	יש לך בידי ואיני נותן לך	לך ושוב, לך ושוב	רב חסדא
איזה הוא גזל שחייבה עליו תורה קרבן - דומיא דפקדון בעינן, דקא כפר ליה ממונא!	יש לך בידי ואיני נותן לך	נתתיו לך (כפירה)	רב ששת
	נתתיו לך (כפירה)	לא שכרתיך מעולם (כפירה)	אבוי
	אותו דבר		רבא

ויקרא פרק יט (שכירות יום)

(יג) לא תעשק את רעך ולא תגזל לא תלין פְּעֻלַּת שְׂכִיר אֶתְּךָ עַד בֹּקֶר :

דברים פרק כד (שכירות לילה)

(יד) לא תעשק שְׂכִיר עֲנִי וְאֶבְיוֹן מֵאֲחִיד אוֹ מִגֵּרָה אֲשֶׁר בְּאַרְצְךָ בְּשַׁעֲרֶיהָ :
(טו) בְּיוֹמוֹ תִּתֶּן שְׂכָרוֹ וְלֹא תָבוֹא עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עֲנִי הוּא וְאֶלָּיו הוּא נִשְׂא אֶת נַפְשׁוֹ וְלֹא יִקְרָא עָלֶיךָ אֶל ה' וְהָיָה בְּךָ חֶטְא :

ר' יוסי ברבי יהודה	תנא קמא	משנתינו ותנא דבי ר' ישמעאל	
לא תעשק (שכירות לילה)	בְּיוֹמוֹ תִּתֶּן שְׂכָרוֹ (שכירות לילה) לא תלין (שכירות יום)	בְּיוֹמוֹ תִּתֶּן שְׂכָרוֹ (שכירות לילה) לא תלין (שכירות יום)	שכר בהמה או כלים
בְּיוֹמוֹ תִּתֶּן שְׂכָרוֹ (שכירות לילה)	בְּיוֹמוֹ תִּתֶּן שְׂכָרוֹ (שכירות לילה) לא תלין (שכירות יום)	בְּיוֹמוֹ תִּתֶּן שְׂכָרוֹ (שכירות לילה)	גר תושב
אין לו גזירה שוה לא תבא עליו השמש כי עני הוא מי שהן באין לידי עניות ועשירות, יצאו בהמה וכלים שאינן באין לידי עניות ועשירות	גזירה שוה שכיר שכיר		מאי טעמא

קושי על ר' יוסי: נהי דלא גמר שכיר שכיר, בהמה וכלים משום **ביומו תתן שכרו** נמי נחייב!

ר' יוסי בר' יהודה	תנא קמא של המשנה	תנא קמא בבביתא
מ' שהן באין לידי עניות ועשירות, יצאו בהמה וכלים שאינן באין לידי עניות ועשירות	להקדים עני לעשיר	
להקדים עני לעשיר	להקדים עני לאביון	
אפילו לא שכרו אלא לבצור לו אשכול אחד של ענבים - עובר משום בל תלין	כל שפעולתו אתך	
רצק	רצק ולא גר תושב	רצק ולא נכרי-חד למשרא עושקו
מאחיק		ולא עכו"ם - חד למשרא גזלו.
1. מפני מה עלה זה בכבש ונתלה באילן ומסר את עצמו למיתה - לא על שכרו? 2. כל הכובש שכר שכיר כאילו נוטל נפשו ממנו	דבר המוסר נפשו עליו - אפילו לא שכרו אלא לבצור לו אשכול אחד של ענבים - עובר משום הלנת שכר	

ויקרא פרק יט (שכירות יום)

(יג) לא תעשק את רעך ולא תגזל לא תלין פעלת שכיר אתך עד בקר :

דברים פרק כד (שכירות לילה)

(יד) לא תעשק שכיר עני ואביון מאחיק או מגרד אשר בארצך בשעריך :
(טו) **ביומו תתן שכרו** ולא תבוא עליו השמש **פי עני הוא** ואילו הוא נשא את נפשו ולא יקרא עליך אל ה' ויהי בך חטא :

